

Citiți lecția din manual: *Organizații de masă*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Organizații de masă

1. Îndoctrinare și control

- regimurile totalitare, în scopul îndoctrinării și controlului populației au creat și folosit organizații de masă, structuri diferite de cele politice sau de cele de represiune;
- în România comunistă, organizațiile de masă au fost organizate după model sovietic, funcționând ca adevărate „*curele de transmisie*” între partidul comunist și popor;
- organizațiile de masă ale partidului comunist au jucat un rol semnificativ în promovarea ideologiei marxist-leniniste și în crearea unei rețele de sprijin pentru mișcarea comunistă, prin propagandă, control și mobilizarea populației;
- principalele tipuri de organizații de masă din perioada comunistă au fost următoarele: sindicatele, cooperativele, organizațiile din fabrici și uzine, uniuni ale tineretului, studenților și femeilor.

2. Regimul comunist și organizațiile de masă

- pentru a păstra o aparență de pluralism și pentru a pretinde că a respectat dreptul la asociere, regimul comunist s-a folosit de organizațiile de masă, prezente în toate sferele societății românești:

I. Partidul unic (1948-1989): P.M.R. - Partidul Muncitoresc Român (1948-1965)/P.C.R. - Partidul Comunist Român (1965-1989) a fost cea mai importantă organizație de masă din perioada postbelică, subordonarea întregii societăți față de partid fiind statuată prin prevederile celor trei Constituții din perioada totalitară (1948, 1952 și 1965). Statutul de membru de partid a adus obligații, dar a venit și cu avantaje (funcțiile de conducere din întreprinderi, gradele universitare, și multe alte poziții importante au necesitat ca aspirantul să fie membru de partid). Calitatea de membru de partid a devenit o simplă formalitate golită de conținut (1989: 4 milioane de membri, 18% din populația României), pe care oamenii au îndeplinit-o doar pentru a putea profita de ceea ce le-a putut oferi regimul comunist.

II. Sindicatele (1945-1990): C.G.M. - Confederația Generală a Muncii (1945-1953)/C.C.S. - Consiliul Central al Sindicatelor (1953-1966)/U.G.S.R. - Uniunea Generală a Sindicatelor din România (1966-1990) a fost o organizație de masă cu caracter profesional (1989: peste 7 milioane membri), prin care partidul comunist a exercitat controlul asupra muncitorilor (dreptul la grevă nu a fost menționat în legislație).

III. Organizații civice (1948-1989): F.D.P. - Frontul Democrației Populare (1948-1968)/F.U.S. - Frontul Unității Socialiste (1968-1980)/F.D.U.S. (Frontul Democrației și Unității Socialiste (1980-1989) a fost „*cel mai larg organism permanent, revoluționar, democratic, cu caracter reprezentativ, care constituie cadrul organizatoric de unire, sub conducerea P.C.R., a forțelor politice și sociale*”, format din cca. 40 de organizații sindicale și obștești, din care a făcut parte toată populația țării neinclusă în rândurile partidului. Organizația a fost o extensie a partidului comunist, posturile principale de conducere fiind deținute de liderii comuniști și diverse personalități din cadrul societății românești (intelectuali, artiști, sportivi și lideri religioși).

IV. Organizația femeilor (1948-1989): U.F.D.R. - Uniunea Femeilor Democate din România (1948-1953)/C.F.D. - Comitetul Femeilor Democate (1953-1958)/C.N.F. - Consiliul Național al Femeilor (1958-1989) a fost o organizație a cărei principală sarcină a fost ridicarea „nivelului cultural” al femeilor, prin educație politică, propagandă și implicarea în lichidarea analfabetismului.

V. Gărzile patriotice (1968-1989): organizații cu o structură piramidală militară, ce și-au desfășurat activitatea sub conducerea P.C.R., formate din detașamente înarmate, voluntare, în care a putut intra orice cetățean român major, indiferent de profesie, sex ori etnie, cu scopul de a asigura apărarea suplimentară în cazul unui atac extern.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=q0YEgj6ONP8>

<https://www.youtube.com/watch?v=Hwn37m7qo-U>

Fișă de lucru: *Organizații de masă*

Citiți cu atenție textul de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

„Decizia care a pus partidul aproape în totalitate sub oblăduirea lui Ceaușescu s-a luat la 6 octombrie 1958, într-un cerc foarte restrâns. Membri ai Secretariatului - Gheorghiu-Dej, Ceaușescu, Vladimir Gheorghiu și Răutu - au decis unificarea Organizatoricului cu Secția Administrativă. Motivul oficial al contopirii n-a fost imitarea practicilor din U.R.S.S., ci evitarea paralelismelor între atribuțiile diferitelor comitete și comisii ale stufosului aparat de partid. Secția Organizatorică gestionase imensul aparat de partid, de la centru și din teritoriu, urmând să țină și în continuare evidența cadrelor. Secția administrativă animase viața de partid în Armată, Interne și Justiție. Structura nou-creată a fost botezată Direcția Organizatorică, și i s-a repartizat lui Ceaușescu.”

(Lavinia Betea, Cristina Diac, Florin-Răzvan Mihai, Ilarion Țiu, *Viața lui Ceaușescu. Fiul Poporului*)

1. Identificați, pe baza textului, persoana sau instituția care a decis unirea secției Organizatorice cu cea Administrativă și precizați momentul și motivația acestei decizii.

2. Determinați, pe baza textului, cine a fost beneficiarul direct al hotărârii și explicați efectele produse de aceasta.

3. Analizați, pe baza textului, modul în care a fost justificată reorganizarea.

4. Indicați, pe baza textului, denumirea noii structuri de partid rezultate în urma reorganizării.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mălăelea, Daniel, Niculescu, Anita-Sabina, Horga, Paula-Coca, Prună, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Akademos Art, București, 2025.
2. Boșcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Gîlă, Cristina-Iulia, Șerban, Nicolae, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Booklet, București, 2025.
3. Stoica, Stan (coordonator), Ștefănescu, Alexandru V., Preda, Elena, Becheru, Dragoș, Bilcea, Valentina, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura CD Press, București, 2025.
4. Bălănescu, Flori (coordonator), Anton, Mioara, Muller, Carmen, Mihai, Florin-Răzvan, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Corint Logistic, București, 2025.
5. Ghețău, Gheorghe-Florin (coordonator), Bratu, Alina, Ghețău, Olenca-Georgiana, Radu, Adriana, Szakacs, Roxana-Gabriela, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2025.
6. Dobrinu, Dorin, Soare, Aurel Constantin, Săvuță, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana, Gheorghe, Maria Mariana, *Istoria comunismului din România: Manual pentru clasa a XII-a/a XIII-a*, Editura Litera, București, 2025.
7. Barcan, Doina, Sterpu, Bogdan, *Regimul comunist în România (decembrie 1947-decembrie 1989)*, Editura Institutul European, Iași, 2003.
8. Deletant, Dennis, *România sub regimul comunist*, Editura Fundației Academia Civică, București, 2012.
9. Tismăneanu, Vladimir, *Stalinism pentru eternitate: o istorie politică a comunismului românesc*, Editura Polirom, Iași, 2005.

